

Ledermødeindledninger om tro

FDF GIVER BØRN OG
UNGE ET STÅEDET AT
MØDE VERDEN FRA

Ledermødeindledninger

Du sidder nu med en samling af fire ledermødeindledninger i hånden. De er alle skrevet af medlemmer fra Trosudvalget i FDF og tager udgangspunkt i FDFs ambition om at "skabe plads til tro og samtale om de store spørgsmål i livet, på et folkekirkeligt grundlag". De fire indledninger har forskelligt udgangspunkt, men alle indeholder refleksioner over de dilemmaer og problemstillinger, livet som kristen (og kristen organisation) i 2018 kan byde på. De kan siges at tage fat i hver sin lille bestanddel af ambitionens ordlyd: Om tro, om tvivl, om de store spørgsmål i livet og om det folkekirkelige grund-

lag. Vores hensigt har ikke været at komme med en masse hurtige svar, men vores håb er, at refleksionerne i disse indledninger vil føre til gode samtaler og refleksioner ude i kredshusene rundt omkring i Danmark. De kan bruges til leder-, senior- eller menighedsrådsmødet, men også som inspiration til dig som leder, kredsleder eller bestyrelsesmedlem.

Rigtig god fornøjelse!

Derfor skal vi tale sammen om troen

”Underligt er det, at tro er et sted, hvor man kan rejse sit telt og høre med”. Sådan lyder den sidste sætning, når vi sidder sammen i vores blå skjorter og synger morgensangen ”Græsset er vådt”. Og på smukkeste vis beskriver denne enkle sætning grundlaget for, hvorfor vi i FDF skal holde fast i at være et sted, hvor vi tør tale sammen om tro.

Sang

Græsset er vådt, nr. 73

Tekst til oplæsning

De fleste af os kan sikkert genkende følelsen, når skumringsmørket og aftenstemningen langsomt lægger sig over en lejrlplads. Det er som om, at dagens varme, skrig og skral, børnelatter og vandplaskeri hænger tungt i luften, mens en dyne af ro langsomt lægger sig over lejren. Man mærker det dugvåde græs

i sandalerne, mens man går forbi det ene telt efter det andet og hilser på alle de solbrændte, smilende ansigter, man møder på sin vej. Til sidst står man ved sit eget telt, og mens hånden finder frem til indgangens lynlås, kaster man et sidste blik ud over teltpladsen. I ét telt ses det flakkende lys fra en lommelygte, fra et andet lyder en sagte snorken og et tredje sted evalueres dagen med en ivrig hvisken. Her går man så alle til ro - store som små. Under den samme uendelige himmel, på de samme ukomfortable liggeunderlag.

Man kan jo godt undre sig over, hvorfor mange tusinder af medlemmer i FDF jævnligt vælger at skifte parcelhuse og bløde dobbeltsenge ud med soveposer, myg og papirtynde telt-vægge. Det gør vi, fordi lejrlivet giver os en helt særlig følelse af at være **sammen** om noget og at **dele** liv - en følelse af at **være med** og at **høre til**.

Den samme fællesskabsfølelse kan opstå, når vi tør tale sam-

men om tro. Ikke kun i form af præstens gudstjeneste i kirken, eller vores egen andagt for en gruppe FDF-børn. Nej, det er vigtigt, at vi som ledere i FDF faciliterer og fremelsker gode og ærlige snakke om tro - både blandt børn og voksne, men også voksne imellem. Når vi taler sammen om tro, rykker vi tættere på hinanden, og de tykke murstensvægge skiftes for en stund ud med de tyndere telt-vægge.

Et kendt sted i Bibelen er Matthæusevangeliet kap. 16, hvori Jesus fortæller sin discipel Peter, at han er den klippe, som kirken skal bygges på. Men det interessante i denne sammenhæng er den samtale, som Jesus kort forinden har med alle sine disciple. Jesus kalder disciplene sammen og spørger dem først: »Hvem siger folk, at Menneskesønnen er?« (v.13) og da de har svaret, spørger han dem »Men I, hvem siger I, at jeg er?« (v.15). Jeg tror næppe, at dette skal ses som et udtryk for, at Jesus er i tvivl om, hvem han selv er. Mere sandsynligt er det et udtryk for, at Jesus ønsker, at disciplene med deres egne ord skal formulere, hvem de tror, han er.

For en snak om tro er en snak om livet. Gennem snakke om tro, kan vi opdage på én gang, hvor forskellige og hvor ens vi er. Selvom vi alle tilhører et forbund, der er bygget på kristendommen og den kristne tro, så vil denne kristne tro se vidt forskellig ud i vores egne liv. Du skal ikke tro "på samme måde" som dine medledere for at kalde dig kristen, for troen er ikke en statisk pakkøløsning, men en dynamisk størrelse, der gennem hele livet bliver formet og forandret af de oplevelser vi får, og de mennesker vi møder.

I forlængelse heraf er det interessant at tænke på, hvordan Kristendommen, igennem 2000 års udviklingshistorie i et hav af forskellige kulturer, har formået at bevare sin relevans, og at antallet af kristne på verdensplan i 2018 estimeres til at være 2,2 milliarder og stadigt voksende. Når Kristendommen

og Bibelen stadig synes at være relevant i dag, så skyldes det, at den hjælper os til at finde et sprog for alt det i livet, som er svært at forklare. Bibelen fortæller os om troen og tvivlen; om livet og døden; om glæden og sorgen. Alle de farver og facetter, som menneskelivet rummer. På den måde kan samtaler om tro minde os om, hvor ens vi mennesker er. Vi bliver alle født, vi skal alle dø, og vi lever et liv i en verden, som vi (på linje med alle andre mennesker til alle tider) trods ihærdige forsøg, aldrig vil kunne komme til at forstå og begribe til fulde.

Men det helt afgørende er her, at vi taler sammen om det. På den måde undgår vi at ledere går rundt i FDF og føler, at de "slet ikke tror nok på Gud til at holde en andagt" eller at de andre ledere "tror meget", mens jeg "tror for lidt" til at snakke om det. Lige præcis DIN tro og forståelse af verden er vigtig, og den er præcis lige så vigtig at få formuleret som min.

Og lad os nu vende tilbage til billedet af teltpladsen. Vi mennesker og vores trosliv er præcis lige så forskellige som teltene på teltpladsen. Der er store, solide telte, som står fast i regn og vind, og der er små, forblæste enmandstelte, som er udfordret af det mindste regnskyl. Nogle står i læ bag store træer, mens andre står udsatte lige midt i vinden. Men side om side står de på teltpladsen, og himlen over dem er altid den samme.

Bøn

Kære Gud

Tak fordi vi i kun i glimtvis skimter, hvem du er, men at du altid vil være langt større end vores forstand. Giv os mod til at dele vores tanker om tro med hinanden, både når vi føler at alting giver mening, og når vi føler at ingenting giver mening. Tak fordi du har givet os fællesskaber og mennesker at dele livet og alle livets store spørgsmål med.

Amen

Kan man tro uden at tvivle?

At tvivle ses oftest som en modsætning af det at tro, men at tvivle er meget menneskeligt og ofte en virkelig stor del af det at tro.

Sang

Der hvor Guds ansigt stråler, nr. 63

Tekst til oplæsning

Tvivl defineres som en tilstand eller fornemmelse af usikkerhed eller manglende tro og overbevisning om, hvorvidt et forhold, et udtryk eller et fænomen er rigtigt eller sandt. Altså en tilstand af usikkerhed om, hvad der er sandhed. Det er nok en følelse de fleste oplever af og til, når der er noget i vores verden, som udfordrer, hvad man tror på, og når der er børn og unge, som udfordrer det ståsted, vi står på. Tvivlen bliver ofte set som en modsætning til troen. Men spørgsmålet er, om den også altid er det?

I Johannesevangeliet kap. 20 fortælles historien om Thomas. Thomas, der var en af Jesu disciple, og som siden hen har fået tilnavnet: Thomas Tvivleren. Da Jesus var opstået af de døde og kom til disciplene, var Thomas der ikke. Da han kom tilbage, fortalte de andre disciple, at de havde set Herren. Men Thomas troede dem ikke. Han tvivlede og sagde, at hvis han ikke så

naglemærkerne i hans hænder og kunne stikke fingrene deri, så troede han det ikke. Senere kom Jesus tilbage til disciplene igen, mens Thomas var der. Han sagde derfor til Thomas, at han skulle komme og mærke naglemærkerne med sine egne fingre, så han ikke var vantro men troende. Og da Thomas havde mærket naglemærkerne, troede han, og Jesus sagde "Salige er de, som ikke har set og dog tror".

Vi kan nok godt alle sammen forstå Thomas. Vi kender nok alle det med, at det er lettere at tro, når man har set det selv. Genopstandelsen er noget af det, der måske er allersværest for os mennesker at forstå. Vi har ikke en referenceramme, som vi kan begribe det i. Det at overvinde døden og genopstå virker magisk, mirakuløst og meget uforståeligt. Derfor vil mange både tvivle og tro på det. Og her sætter Jesus netop ikke tvivlen som en modsætning til troen, men siger i stedet at vantro er det modsatte af troen. Vantro er manglende tro, så tvivlen bliver heri en del af troen. Den usikkerhed, som vi mennesker altid vil have i stor eller mindre grad, bliver en helt legitim del af troen. Og Jesus vidste godt, at det kunne være svært at tro på de mange ting, der var sket. Han vidste godt, at tvivlen også ville fylde hos mennesker i mange år efter. Særligt hos mennesker, som ikke havde set eller mødt ham, ville det blive svært at tro på det hele. Vi mennesker forstår typisk ved at se, røre eller mærke, og i kristendommens fortællinger må vi i dag tro uden at have set det selv. Det stiller nogle andre udfordringer over for troen, og gør at tvivlen bliver en endnu mere central del.

Som FDF-leder, der gerne vil **"give børn og unge et ståsted at møde verden fra"**, må det da også være en væsentlig pointe at fortælle om tvivlen, fortælle at tvivlen er en naturlig del af troen. For hvis man tænker, at tvivl er en modsætning til troen eller måske lige frem en trussel til troen, så kan man hurtigt føle sig alene, som tvivlende menneske. For vi mennesker vil tvivle - det er menneskeligt, og selv en af Jesu disciple tvivlede. Det

kristne fællesskab, også i FDF, lader altså troen række udover tvivlen. Sat helt på spidsen: Hvis man aldrig var i tvivl, og derfor var fuldstændig sikker altid på det hele, så blev troen vel noget man vidste, og ikke noget man troede? Altså noget man var helt sikker på var sandt. Vi tror på Gud. Vi ved vel næppe at Gud eksisterer, selvom man kan være meget sikker på sin tro? Et gammelt ordsprog siger:

"Man skal ikke tro, man skal vide, at Tro og Tvivl går side om side"

Bøn

Kære Gud

Tak for at du har skabt et fællesskab her i FDF, som vi kan være i. Tak for at vi kan tro på dig, og tak for at vi også kan tvivle. Hjælp os til at tale og arbejde med tvivlen så ingen vil være ensomme i tvivlen.

Hjælp os til at være barmhjertige og leve efter dine bud.

Vær med alle der er ensomme, trætte og fortvivlede, vis dem den lyse vej og giv dem håb.

Amen

De store spørgsmål i livet

Mennesket har altid undret sig, stillet spørgsmål og fundet svar på de store spørgsmål i livet - først gennem kristendommen og andre religioner, men siden hen har også videnskaben fundet svar på for eksempel skabelsen. Men hvordan kan tro og viden sameksistere?

Sang

Lys og Liv i Farvestreg, nr. 43

Tekst til oplæsning

Hvorfor er vi til? Hvad er meningen med livet? Hvordan blev jorden skabt? Hvordan har mennesker udviklet sig? Hvorfor blev vi skabt? Hvorfor er der ondskab i verden? Hvad sker der efter døden?

Vi vil som mennesker altid undres og stille spørgsmål til verden omkring os. Det starter helt i det spæde, hvor små børn kan stille de sværeste spørgsmål - også bare til verden omkring os. Eksempelvis ved dødsfald: "Men mor, hvor er morfar henne nu?". Som FDF-leder kan noget af det sværeste også være når børnene begynder at stille alle de der undrende spørgsmål til ting, som end ikke FDF-lederen kan svare på: "Hvorfor er vi til? Hvad er Gud?". Der kan være virkelig mange måder at gribe sådanne spørgsmål an på. En måde er at prøve at komme med SVARET, men ofte har de store spørgsmål i livet ikke et endegyldigt svar. I stedet kan man prøve at sige sit eget bud på det: "Jeg tror...", og efterfølgende spørge: "Hvad tror du selv?".

Skabelsen er blevet forklaret ud fra den bibelske fortælling om at Gud skabte Jorden på syv dage. En fortælling som er blevet fortalt igen og igen. Sidenhen har videnskaben også undersøgt

spørgsmålet om, hvordan Jorden blev skabt. Og på basis af eksperimenter og teorier er det blevet samlet til en videnskabelig enighed om at Big Bang-teorien er den bedste forklaring på, hvordan Jorden blev skabt. Videnskaben kan her nemt opfattes som en "trussel" mod den religiøse verden, som om at videnskaben prøver at forklare de samme ting som kristendommen gør. Men her må man tænke kristendommens eller Bibelens fortælling som udtryk for en tid. På den tid, hvor skabelsen blev skrevet, var der mange skabelsesberetninger i omløb, det var noget folk også dengang var enormt optagede af. De gængse skabelsesberetninger gik typisk på, at guderne var blevet trætte af at arbejde og skabte mennesket som slaver, så de kunne udføre deres pligter for dem; og jorden blev til som resultat af en stor krig mellem guder, hvor verden bliver skabt ud af kaosuhjret Tiamats døde krop. Det var ind i denne gængse opfattelse, at Bibelens skabelsesberetning blev fortalt. En beretning, hvor jorden blev skabt alene fordi, Gud ikke kunne lade være, og fordi han synes "det var godt". Så svaret til spørgsmålet om *hvordan* Jorden blev skabt, kan altså godt være med videnskabens svar og Big Bang-teorien. Men spørgsmålet om, *hvorfor* Jorden blev skabt, er altså en vidunderlig fortælling om at Gud ikke kunne lade være og så, at det var godt.

Videnskaben og kristendommen kan altså give hver deres svar på mange spørgsmål, men de vedrører forskellige dele. Videnskaben fortæller noget om fænomener og teorier og dermed "*hvordan*", mens Kristendommen fortæller om intentioner og budskaber, og dermed et "*hvorfor*". Hvilken del, der er vigtigst, er nok svær at beslutte helt generelt, men der er nok i hvert fald ingen tvivl om, at de to dele supplerer hinanden rigtig godt. Og nogle gange vil svaret på spørgsmålet hvorfor også være mindst så relevant for ikke bare nysgerrighed men også vi menneskers opfattelse af det at være mennesker.

På landslejren i 2011 sang vi i landslejralsmen af Leif Rasmussen: "*I skellet mellem tro og viden - Herre skænk mig troens sprog*

- ræk det ind i tiden". En smuk salme, som netop indrammer, at tro og viden sagtens kan eksistere side om side og måske netop besvarer forskellige dele af de store spørgsmål i livet. Og det væsentlige er således at række troen ind i tiden, så vi kan forstå det i vores liv. Det er en stor opgave som FDF-leder, at gøre det relevant for børn og unge i dag i deres liv, men det er også en meget givende opgave. Som mennesker får vi vores tro udfordret og udvidet i samspillet med andre mennesker. Hvad enten det er vores medledere, pilte eller seniorer. Og det er ofte, når vi stiller os sårbare og lader børnene stille de store spørgsmål, at vi også for alvor selv fatter bare en flig af de mange svar, der kan være. Men lad os alle huske, at vi stadig er mennesker og derfor ikke kan fatte hele det vidunderlige skaberværk og alle de spørgsmål der lægger heri, den sårbarehed og den uvidenhed ligger helt centralt i de mange fortællinger Jesus også gav os.

Tro er ikke noget, man ved. Det er noget man tror. Som det står i hebræerbrevet: "*Tro er fast tillid til det, der håbes på, overbevisning om det, der ikke ses*" (Hebr. 11,1). Og måske er det netop derfor, det er så spændende, men også svært at tale og arbejde med. Troen kan ikke bevises, ligesom videnskaben kan. Men det behøver ikke betyde, at man som videnskabelig ikke også kan være troende. Det er to forskellige sider og tilgange, der beriger os som mennesker på hver sin måde.

Bøn

Kære Gud

Tak for at du giver os noget at tro på. Tak for den vidunderlige verden du har skabt. Hjælp os til fortsat at undres, stille de store spørgsmål og også lade børn og unge gøre det i FDF. Vær med os når vi forsøger at besvare nogle af spørgsmålene, og hjælp os til at forstå, at vi ikke behøver kende alle svarene. Hjælp os til at forstå, at videnskaben kan forklare nogle af svarene med et hvordan, men at troen og kristendommen kan besvare hvorfor. Og lad os i fællesskab mødes omkring dette.

Amen

Det folkekirkelige grundlag

I FDFs ambition skaber vi plads til tro og samtale på et folkekirkeligt grundlag. Men hvad består dette folkekirkelige grundlag af?

Sang

Her fik vi lov at være, nr. 34

Tekst til oplæsning

Den danske folkekirke blev egentlig først til som følge af Grund-

loven af 1849, men den danske kristne kirke så allerede dagens lys i 900-tallet bevidnet med Harald Blåtands indskrift på Jellingstenen. Op igennem middelalderen står især reformationen med Martin Luther i 1536 som en væsentlig begivenhed for den danske folkekirke, da den danske kirke blev ændret fra at være en katolsk kirke til at være en luthersk protestantisk kirke. Heri begyndte også hele den danske salmedigtning, nu hvor salmer også skulle være på dansk og ikke latin.

Med Grundloven i 1849 blev den evangelisk-lutherske danske folkekirke så skrevet ind i loven samtidig med stadfæstelsen af religionsfrihed i Danmark. Den danske folkekirke skulle understøttes af staten, og har været det lige siden. Den danske folkekirke består af 2.169 selvstændige sogne med hver sit menighedsråd.

Folkekirken bygger på Bibelen, og Bibelen er fundamentet for kirkens tro og lære. I kirken bliver der altid læst højt fra Bibelen, uanset hvilken anledning det er. Bibelen har ord til det hele; alt mellem fødsel og død, himmel og jord. Selvom man i kirken kalder Bibelen for Guds ord, betyder det ikke, at Gud har skrevet de bibelske tekster. I folkekirken ser man ikke bogstaveligt på det, der står i Bibelen, men de bibelske fortællinger skal fortolkes, så de taler ind i vores tid og vores liv. Folkekirken er mangfoldig og meget rummelig. Den indeholder mange forskellige undergrupper af fortolkningsmåder, og det kristne fællesskab i folkekirken bygger derfor på tolkning og diskussion. Den kristne tro er ikke troen på Bibelen, men troen på den Gud, som Bibelen fortæller om.

I folkekirken tror man altså på at kristendommen er til for menneskers skyld, og ikke for Guds skyld. Kristendommen i folkekirken har ikke dogmer og leveregler i bogstavelig forstand, som andre religioner kan have det. Men der er en form for grundlov; kærlighedens grundlov om det dobbelte kærlighedsbud: "Du skal elske Gud af hele dit hjerte, og hele din sjæl, og du skal elske din næste som dig selv" (Matt, 22, 34-36). Den kristne i folkekirken er derfor sat fri, har frihed og dermed også ansvar til at leve sit liv ud fra kærlighedens grundlov. Den kristne måde at leve på er derfor set i lyset af det, vi hører om Gud i Bibelen.

FDF er en folkekirkelig børne- og ungdomsorganisation, og vi har i FDF altid været en del af folkekirken. Det betyder altså at vi også bygger på det samme grundlag. FDF har også traditionelt

været med til at udvikle folkekirken, lave børnegudstjenester, skrive salmer osv. Helt lokalt har virkelig mange FDF-kredse også en tilknytning til den lokale folkekirke, og mange kredse har et samarbejde omkring børne- og familiegudstjenester kirkeåret igennem. På den måde vil FDF typisk i mange sogne være det folkekirkelige børne- og ungdomsarbejde. Kirken er ikke en bygning af sten, men kirken er det sted, hvor kristne mødes, derfor vil FDF også være folkekirke hver eneste uge når børn, unge og mødes omkring det folkekirkelige grundlag.

Det kan være besværligt at skulle forklare andre mennesker, hvad det betyder, at FDF er en kristen børne- og ungdomsorganisation. Især er det udfordrende, når man skal forklare det til mennesker, som har stor modstand over for den kristne tro: "FDF - er det ikke sådan noget helt vildt kristent noget?". I sådanne tilfælde kan vi rette ryggen og med stolthed vide, at vores organisation skriver sig ind i verdenshistoriens største kærlighedsfortælling, som er blevet fortalt gennem 2000 år. At mennesket blev skabt af en elskende Gud, og at vi er sat i verden for at give den kærlighed videre til hinanden.

Bøn

Kære Gud

Tak for at du lod din søn sende her til jorden, så han kunne vise os kærlighedens grundlov. Hjælp os til at følge dit bud. Hjælp os til at forklare hvordan troen er, både for andre FDFere og for os selv. Tak for den hellige almindelige folkekirke, hvor det kristne fællesskab er mangfoldigt, og hvor vi sammen kan fortolke og lære af Bibelen.

Amen

